

Teataja

60. aastakäik

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

17. mai 2017

Sisukord

II Teatised

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE, ORGANITE JA ASUTUSTE TEATISED

Euroopa Komisjon

2017/C 154/01	Vastuväidete esitamisest loobumine teatatud koondumise kohta (juhtum M.8463 – CPPIB/PSPiB/Waiheke) ⁽¹⁾	1
2017/C 154/02	Vastuväidete esitamisest loobumine teatatud koondumise kohta (juhtum M.8418 – Peter Cremer Holding / Hage / König Transportgesellschaft) ⁽¹⁾	1
2017/C 154/03	Vastuväidete esitamisest loobumine teatatud koondumise kohta (juhtum M.8446 – ELO / AP1 / Real Estate Portfolio in Finland) ⁽¹⁾	2
2017/C 154/04	Vastuväidete esitamisest loobumine teatatud koondumise kohta (juhtum M.8427 – KKR/Telefónica/Telxius) ⁽¹⁾	2

IV Teave

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

Euroopa Komisjon

2017/C 154/05	Euro vahetuskurss	3
---------------	-------------------------	---

2017/C 154/06	Komisjoni teatis — Juhenddokument — ELi-sisese elevandiluukaubanduse ja elevandiluu reeksportimise ELi kord	4
2017/C 154/07	Komisjoni teatis — Suunis töödeldud isendite kohta vastavalt ELi looduslike liikidega kauplemise määrustele	15
2017/C 154/08	Komisjoni teatis 28 liikmesriigile kehtivate riigiabi tagastamise intressimäärade ja viite-/diskontomäärade kohta kehtivusega alates 1. juunist 2017 (avaldatud vastavalt komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 794/2004 artiklile 10 (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1))	27

II

(Teatised)

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE, ORGANITE JA ASUTUSTE TEATISED

EUROOPA KOMISJON

Vastuväidete esitamisest loobumine teatatud koondumise kohta

(juhtum M.8463 – CPPIB/PSPIB/Waiheke)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2017/C 154/01)

3. mail 2017 otsustas komisjon loobuda vastuväidete esitamisest eespool nimetatud teatatud koondumise kohta ning kuulutada koondumine siseturuga kokkusobivaks. Otsuse aluseks on nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 ⁽¹⁾ artikli 6 lõike 1 punkt b. Otsuse täielik tekst on kättesaadav ainult inglise keeles ning see avaldatakse pärast seda, kui sellest on kustutatud võimalikud ärisaladused. Otsus on kättesaadav:

- Euroopa konkurentsialasel veebisaidil (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Veebisaidil pakutakse mitut võimalust otsida konkreetset ühinemisotsust, sealhulgas ettevõtja nime, juhtumi numbri ja kuupäeva järgi ning tegevusalade registri kaudu;
- elektroonilises vormis EUR-Lex'i veebisaidil (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=et>) dokumendinumbriga 32017M8463 all. EUR-Lex pakub *on-line*-juurdepääsu Euroopa õigusele.

⁽¹⁾ ELT L 24, 29.1.2004, lk 1.

Vastuväidete esitamisest loobumine teatatud koondumise kohta

(juhtum M.8418 – Peter Cremer Holding / Hage / König Transportgesellschaft)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2017/C 154/02)

3. mail 2017 otsustas komisjon loobuda vastuväidete esitamisest eespool nimetatud teatatud koondumise kohta ning kuulutada koondumine siseturuga kokkusobivaks. Otsuse aluseks on nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 ⁽¹⁾ artikli 6 lõike 1 punkt b. Otsuse täielik tekst on kättesaadav ainult saksa keeles ning see avaldatakse pärast seda, kui sellest on kustutatud võimalikud ärisaladused. Otsus on kättesaadav:

- Euroopa konkurentsialasel veebisaidil (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Veebisaidil pakutakse mitut võimalust otsida konkreetset ühinemisotsust, sealhulgas ettevõtja nime, juhtumi numbri, kuupäeva ja tegevusalade registri kaudu,
- elektroonilises vormis EUR-Lex'i veebisaidil (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=et>) dokumendinumbriga 32017M8418 all. EUR-Lex pakub *on-line*-juurdepääsu Euroopa õigusele.

⁽¹⁾ ELT L 24, 29.1.2004, lk 1.

Vastuväidete esitamisest loobumine teatatud koondumise kohta**(juhtum M.8446 – ELO / API / Real Estate Portfolio in Finland)****(EMPs kohaldatav tekst)**

(2017/C 154/03)

3. mail 2017 otsustas komisjon loobuda vastuväidete esitamisest eespool nimetatud teatatud koondumise kohta ning kuulutada koondumine siseturuga kokkusobivaks. Otsuse aluseks on nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 ⁽¹⁾ artikli 6 lõike 1 punkt b. Otsuse täielik tekst on kättesaadav ainult inglise keeles ning see avaldatakse pärast seda, kui sellest on kustutatud võimalikud ärisaladused. Otsus on kättesaadav:

- Euroopa konkurentsialasel veebisaidil (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Veebisaidil pakutakse mitut võimalust otsida konkreetset ühinemisotsust, sealhulgas ettevõtja nime, juhtumi numbri ja kuupäeva järgi ning tegevusalade registri kaudu;
- elektroonilises vormis EUR-Lex'i veebisaidil (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=et>) dokumendinumbriga 32017M8446 all. EUR-Lex pakub *on-line*-juurdepääsu Euroopa õigusele.

⁽¹⁾ ELT L 24, 29.1.2004, lk 1.

Vastuväidete esitamisest loobumine teatatud koondumise kohta**(juhtum M.8427 – KKR/Telefónica/Telxius)****(EMPs kohaldatav tekst)**

(2017/C 154/04)

10. mail 2017 otsustas komisjon loobuda vastuväidete esitamisest eespool nimetatud teatatud koondumise kohta ning kuulutada koondumine siseturuga kokkusobivaks. Otsuse aluseks on nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 ⁽¹⁾ artikli 6 lõike 1 punkt b. Otsuse täielik tekst on kättesaadav ainult inglise keeles ning see avaldatakse pärast seda, kui sellest on kustutatud võimalikud ärisaladused. Otsus on kättesaadav:

- Euroopa konkurentsialasel veebisaidil (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Veebisaidil pakutakse mitut võimalust otsida konkreetset ühinemisotsust, sealhulgas ettevõtja nime, juhtumi numbri ja kuupäeva järgi ning tegevusalade registri kaudu;
- elektroonilises vormis EUR-Lex'i veebisaidil (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=et>) dokumendinumbriga 32017M8427 all. EUR-Lex pakub *on-line*-juurdepääsu Euroopa õigusele.

⁽¹⁾ ELT L 24, 29.1.2004, lk 1.

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA
ASUTUSTELT

EUROOPA KOMISJON

Euro vahetuskurss ⁽¹⁾

16. mai 2017

(2017/C 154/05)

1 euro =

	Valuuta	Kurss		Valuuta	Kurss
USD	USA dollar	1,1059	CAD	Kanada dollar	1,5058
JPY	Jaapani jeen	125,67	HKD	Hongkongi dollar	8,6143
DKK	Taani kroon	7,4394	NZD	Uus-Meremaa dollar	1,6090
GBP	Inglise nael	0,85868	SGD	Singapuri dollar	1,5457
SEK	Rootsi kroon	9,7215	KRW	Korea vonn	1 234,76
CHF	Šveitsi frank	1,0958	ZAR	Lõuna-Aafrika rand	14,5287
ISK	Islandi kroon		CNY	Hiina jüaan	7,6185
NOK	Norra kroon	9,3918	HRK	Horvaatia kuna	7,4303
BGN	Bulgaaria leev	1,9558	IDR	Indoneesia ruupia	14 709,02
CZK	Tšehhi kroon	26,420	MYR	Malaisia ringit	4,7791
HUF	Ungari forint	309,54	PHP	Filipiini peeso	54,898
PLN	Poola zlott	4,1984	RUB	Vene rubla	62,3000
RON	Rumeenia leu	4,5478	THB	Tai baat	38,187
TRY	Türgi liir	3,9330	BRL	Brasiilia reaal	3,4316
AUD	Austraalia dollar	1,4920	MXN	Mehhiko peeso	20,6886
			INR	India ruupia	70,8505

⁽¹⁾ Allikas: EKP avaldatud viitekurss.

KOMISJONI TEATIS JUHENDDOKUMENT

ELi-sisese elevandiluukaubanduse ja elevandiluu reeksportimise ELi kord

(2017/C 154/06)

Käesolevate suuniste eesmärk on esitada nõukogu määruse (EÜ) nr 338/97 ⁽¹⁾ tõlgendus, mille põhjal ELi liikmesriikidel soovitatakse i) peatada töötlemata elevandiluuesemete (re-)eksport ning ii) tagada ELi-sisest elevandiluukaubandust ja töödeldud elevandiluu (re-)eksporti lubava liidu õiguse range tõlgendamine.

1. Taustteave ja põhjendus

i) Rahvusvaheline ja ELi õigusraamistik, mis reguleerib elevandiluukaubandust

Nii aafrika savannielefant (*Loxodonta africana*) kui ka aasia elefant (*Elephas maximus*) on kantud ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) lisadesse; konventsiooniga on ühinenud 183 konventsiooniosalist, sealhulgas EL ja kõik ELi liikmesriigid. CITESist tuleneva kehtiva õigusraamistiku kohaselt on rahvusvaheline kauplemine elevandiluuga ⁽²⁾ keelatud, kuid kehtestatud on ka rangelt piiratud erandid (eelkõige esemete kohta, mis omandati enne seda, kui CITESi sätteid muutusid elevandiluu suhtes kohaldatavaks). CITESi konventsioon ei reguleeri riigisest kauplemist elevandiluuga.

CITESi konventsiooni rakendatakse ELis määruse (EÜ) nr 338/97 kaudu ja sellega seotud komisjoni määruste kaudu (looduslike liikidega kauplemist käsitlevad ELi määrused). Elevandiluu puhul (nagu ka teiste määruse (EÜ) nr 338/97 A lisas loetletud liikide puhul) on EL lisaks võtnud meetmeid, mis on CITESi sätetest rangemad.

Seega on elevandiluuga kauplemine ELis rangelt reguleeritud looduslike liikidega kauplemist käsitlevate ELi määrustega, ning elevandiluu import ELi, sellega kauplemine ELi piires ja eksport EList ärilistel eesmärkidel on üldiselt keelatud.

ELi-sisene elevandiluukaubandus ja elevandiluu reeksport ärilistel eesmärkidel on lubatud üksnes järgmistel tingimustel:

- ELi-sisene kaubandus on lubatud elevandiluuesemete puhul, mis imporditi ELi enne seda, kui elevandiliigid kanti CITESi I lisasse (aafrika savannielefant 18. jaanuaril 1990 ja aasia elefant 1. juulil 1975) ⁽³⁾. ELi-sisene kaubandus on lubatud üksnes juhul, kui asjaomane ELi liikmesriik on väljastanud vastava sertifikaadi, välja arvatud enne 3. märtsi 1947 omandatud „töödeldud isendite“ puhul (vt määratlust allpool), millega võib ELis kaubelda ilma sertifikaadita;
- reeksport EList on lubatud elevandiluuesemete puhul, mis omandati enne seda, kui CITES nende suhtes kehtima hakkas, st aafrika savannielefandi puhul enne 26. veebruari 1976 ja aasia elefandi puhul enne 1. juulit 1975 ⁽⁴⁾.

ii) Rahvusvaheline kontekst: elefantide salaküttimise ja elevandiluuga kaubitsemise hüppeline kasv seoses kasvava nõudlusega Aasias

Elefantide salaküttimine on viimastel aastatel märkimisväärselt kasvanud. Teadete kohaselt on alates 2011. aastast igal aastal tapetud 20 000 – 30 000 aafrika savannielefanti ⁽⁵⁾. See on viinud aafrika savannielefandi populatsiooni ulatusliku vähenemiseni ja tähendab, et liigi taastumine, mida täheldati 1990. aastatest kuni 2000. aastate keskpaigani, ei pruugi püsima jääda.

⁽¹⁾ Nõukogu 9. detsembri 1996. aasta määrus (EÜ) nr 338/97 looduslike looma- ja taimeliikide kaitse kohta nendega kauplemise reguleerimise teel (EÜT L 61, 3.3.1997, lk 1).

⁽²⁾ Käesolevas juhenddokumendis sisalduvad viited elevandiluule hõlmavad üksnes elefantidelt saadavat elevandiluu.

⁽³⁾ Määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 8 lõike 3 punkti a kohaselt.

⁽⁴⁾ Vt määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 5 lõike 6 punkt ii. CITESi konventsioon hakkas aafrika savannielefandi suhtes kehtima alates 26. veebruarist 1976, mil Ghana kandis selle liigi III lisasse; aasia elefant kanti CITESi I lisasse 1. juulil 1975.

⁽⁵⁾ Nellemann, C., Henriksen, R., Raxter, P., Ash, N., Mrema, E. (Eds). (2014). *The Environmental Crime Crisis – Threats to Sustainable Development from Illegal Exploitation and Trade in Wildlife and Forest Resources*. A UNEP Rapid Response Assessment. ÜRO Keskkonnaprogramm ja GRID-Arendal, Nairobi ja Arendal.

Koos aafrika savannielefantide salaküttimise märkimisväärse suurenemisega on hüppeliselt kasvanud ebaseaduslik elevandiluu kaubandus, mis on tingitud elevandiluunõudluse jätkuvast kasvust Aasia turgudel. Elevandikaubanduse infosüsteemi (Elephant Trade Information System, ETIS) ⁽¹⁾ andmete kohaselt konfiskeeriti aastatel 2010–2015 ligikaudu 39 tonni töötlemata elevandiluu aastast ja töödeldud elevandiluu konfiskeeritud kogused on aastate jooksul pidevalt kasvanud, moodustades keskmiselt ligikaudu 5,6 tonni aastast ⁽²⁾. Nii suurte elevandiluusaadetiste liikumine osutab asjaolule, et rahvusvahelised organiseeritud kuritegevuse võrgustikud on üha rohkem hakanud tegelema ebaseadusliku elevandiluu kaubandusega.

Vastuseks elefantide salaküttimise ja elevandiluu kaubitsemise hüppelisele kasvule on rahvusvaheline üldsus võtnud ÜRO Peaassamblee ja ÜRO Keskkonnaassamblee resolutsioonide kaudu ning mitmel kõrgetasemelisel konverentsil enesele arvukalt kohustusi.

2016. aasta oktoobris toimunud CITESi konventsiooniosaliste 17. konverentsil (17. KOK) lepidi kokku mitmes uues meetmes, mille eesmärk on parandada elefantide salaküttimise ja elevandiluu kaubitsemise tõkestamise eeskirjade täitmist, vähendada nõudlust ebaseadusliku elevandiluu järele ja tugevdada siseturul kaubeldava elevandiluu seaduslikkuse kontrolli.

Elefantidega kauplemist käsitlevas CITESi resolutsioonis 10.10 (läbi vaadatud 17. KOKil) kutsutakse konventsiooniosalisi üles kehtestama elevandiluu kaubanduse ja siseturuga seoses kõikehõlmavaid siseriiklikke seadusandlikke, regulatiivseid, rakendus- ja muid meetmeid. Resolutsioonis soovitatakse ka, et „kõik konventsiooniosalised ja muud riigid, mille jurisdiktsioonis asub seaduslik elevandiluu siseturg, mis aitab kaasa salaküttimisele või ebaseaduslikule kaubandusele, võtaksid kõik vajalikud seadusandlikud, regulatiivsed ja rakendusmeetmed, et sulgeda kiiremas korras oma siseturg ärilistel eesmärkidel toimuvale töötlemata ja töödeldud elevandiluu kauplemisele“, ning tunnistatakse, et „mõningate esemete puhul võivad kitsapiirilised erandid olla põhjendatud, kuid ükski erand ei tohiks kaasa aidata salaküttimisele ega ebaseaduslikule kaubandusele“.

iii) Kasvav elevandiluu seaduslik eksport EList Aasiasse

Viimastel aastatel on märkimisväärselt kasvanud nii töötlemata kui ka töödeldud elevandiluu reeksportimine EList ärilistel eesmärkidel kooskõlas määrusega (EÜ) nr 338/97 („seaduslik reeksport“), kusjuures eriti nähtavalt on suurenenud reeksport Ida-Aasiasse (vt 1. selgitust).

1. selgitus

Elevandiluu seaduslik reeksport EList: peamised faktid ja arvud

Suurima osa EList reeksportitavast **töötlemata elevandiluust** moodustavad elevandivõhad. Kui aastatel 2006–2012 jäi EList reeksportitud võhkade arv igal aastal alla 100 (välja arvatud 2008. aastal, mil reeksportiti 111 võhka), siis 2013. aastal kasvas see arv oluliselt (moodustades üle 300) ning oli veelgi suurem 2014. ja 2015. aastal (kummalgi aastal üle 600). Peaaegu kõik 2014. ja 2015. aastal EList välja viidud elevandivõhad reeksportiti Hiinasse või Hongkongi erihalduspiirkonda.

Lisaks võhkadele on ELi liikmesriigid viimasel kümnendil teatanud ka **töötlemata elevandiluutükkidega kauplemisest**. Elevandiluutükkide reeksport, mille puhul on märgitud reeksportitud tükkide kaal, näib üldiselt olevat vähenenud, samas kui reeksport, mille puhul on märgitud reeksportitud elevandiluutükkide arv, näib olevat üldiselt kasvanud (kusjuures aastate vahel on suured erinevused), mis viitab sellele, et elevandiluu kaubandus on kokkuvõttes jäänud viimase kümnendi jooksul suhteliselt samale tasemele. Elevandiluutükkide tegelikke koguseid on siiski väga raske hinnata, sest tükid võivad olla suuruselt äärmiselt erinevad.

EList reeksportitud töödeldud elevandiluu esemete arv on viimastel aastatel kasvanud, kusjuures ELi liikmesriikide teatatud andmete kohaselt on kasv olnud eriti märgatav alates 2012. aastast. Üksikesemete arvu mõttes teatati suurimast kogusest 2015. aastal (tol aastal reeksportiti 10 000 elevandiluu eset). Tuleb siiski märkida, et liikmesriigid kasutavad kaubandusest teatamisel erinevaid ühikuid. Üksikesemete arvu kõrval on kaubandusest teatatud ka kaalu (kg) alusel. Elevandiluu reeksport, millest liikmesriigid teatasid kaalu alusel, on suuresti kõikunud, jõudes kõrgeimale tasemele 2012. aastal (ligikaudu 600 kg, mis lisandub 7 000 üksikesemele) ja moodustades 2015. aastal ligikaudu 200 kg.

⁽¹⁾ Elevandikaubanduse infosüsteem (Elephant Trade Information System, ETIS) loodi CITESi raames vastu võetud resolutsiooniga Conf. 10.10 (läbi vaadatud 17. KOKil) elefantidega kauplemise kohta, milles seati muu hulgas järgmised eesmärgid: „i) teha kindlaks ja registreerida elefantide ebaseadusliku tapmise ja ebaseadusliku elevandiluu kaubanduse tase ja suundumused ning muutused neis“. ETISe andmete alusel koostatakse põhjalik aruanne kogu maailmas konfiskeeritud elevandiluu koguste kohta enne iga CITESi konventsiooniosaliste konverentsi. Viimaste aruannetega, mis koostati 2016. aastal enne CITESi 17. KOKi, saab tutvuda aadressidel: <https://cites.org/sites/default/files/eng/cop/17/WorkingDocs/E-CoP17-57-06-R1.pdf> <https://cites.org/sites/default/files/eng/cop/17/WorkingDocs/E-CoP17-57-06-R1-Add.pdf>

⁽²⁾ 50 % ETISe kirjade puhul ei ole CITESi konventsiooniosalised konfiskeeritud elevandiluu kogust määratlenud.

Töödeldud elevantiluuvesemete reeksport hõlmab paljusid erinevaid esemeliike (sealhulgas antiikesemed, muusikainstrumentid ja mitmesugused muud liiki nikerdatud esemed). Nende esemete peamised sihtturud on Hiina ja Hongkong, kuid väiksemal määral on neid esemeid reeksportitud ka teistesse riikidesse, eelkõige Ameerika Ühendriikidesse, Šveitsi, Jaapanisse ja Venemaale.

Kaubanduse mahu hindamiseks kasutati reeksporti andmeid, millest ELi liikmesriigid on teatanud seoses CITESi raames koostatavate aastaaruannetega vastavalt määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 15 lõikele 4.

iv) ELi algatused looduslike liikidega kaubitsemise tõkestamiseks seoses ELi-sisese elevantiluukaubandusega ja elevantiluu ekspordiga

Teatistes, mis käsitleb ELi tegevuskava looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks, ⁽¹⁾ kutsutakse ELi ja selle liikmesriike üles rakendama looduslike liikidega kaubitsemise tõkestamiseks kõikehõlmavat strateegiat. Eelkõige nähakse teatistega ette (2. meede „Piiratakse täiendavalt ELi-sisest ja sealt lähtuvat elevantiluuga kauplemist“), et komisjon annab 2016. aasta lõpuks välja suunised, „et tagada ELi eeskirjade ühetaoline tõlgendamine, mille eesmärk on peatada enne konventsiooni jõustumist omandatud töötlemata elevantiluu eksport ning tagada, et ELis kaubeldakse ainult seaduslike vanade elevantiluust esemetega“.

2016. aasta juunis vastu võetud järeldustes nimetatud teatise kohta kutsus Euroopa Liidu Nõukogu liikmesriike üles „mitte väljastama ekspordi- ega reeksportidokumente enne konventsiooni jõustumist omandatud töötlemata elevantiluu suhtes, lähtudes ELi suunistest, ning kaaluma edasisi meetmeid, mis on vajalikud ärilistel eesmärkidel elevantiluuga kauplemise tõkestamiseks“.

Käesolevad suunised on koostatud vastuseks nendele üleskutsetele.

Praeguse ulatusliku elevantide salaküttimise ja elevantiluuga kaubitsemise üks olulisemaid põhjusi on Aasias kasvav nõudlus elevantiluu järele. Käesolevate suuniste kaudu aitab EL seda nõudlust vähendada ja toetab jõupingutusi, mida tehakse loodustoodete olulistel sihtturgudel, nagu Hiina, mis võttis 2016. aastal vastu konkreetsed meetmed eesmärgiga piirata elevantiluuvesemete importi oma territooriumile ning on teatanud kavatsusest elevantiluu siseturg 2017. aasta lõpuks järk-järgult kaotada. Lisaks on käesolevate suuniste eesmärk tagada, et ELis ei kaubeldaks ebaseaduslikku päritolu elevantiluuga ja et seda ei viidaks EList välja ning et seaduslikku elevantiluukaubandust ei saaks kasutada ebaseadusliku elevantiluu kattevarjuna.

Suunistes käsitletakse kõigepealt elevantiluu reeksporti EList (punkt 3) ja seejärel ELi-sisest elevantiluukaubandust (punkt 4).

2. Dokumendi staatus

Käesolevat juhenddokumenti arutati ja see koostati koostöös liikmesriikide esindajatega, kes moodustavad pädevate CITESi korraldusasutuste eksperdirühma.

Juhenddokumendi eesmärk on abistada kodanikke, ettevõtjaid ja riigiasutusi määruse (EÜ) nr 338/97 ja selle rakendusmääruste kohaldamisel. Juhenddokumendiga ei asendata, täiendata ega muudeta nõukogu määruse ega selle rakendusmääruste sätteid; peale selle ei tohiks seda käsitada eraldi, vaid seda tuleks kohaldada koostoimes kõnealuste õigusaktidega. Ainult Euroopa Liidu Kohus on pädev liidu õigust autoriteetselt tõlgendama.

Komisjon avaldab dokumendi elektrooniliselt ja selle võivad avaldada ka liikmesriigid.

Komisjon vaatab koostöös pädevate CITESi korraldusasutuste eksperdirühmaga selle dokumendi läbi 2019. aasta teisel poolaastal. Komisjon ja liikmesriigid pööravad siiski erilist tähelepanu siseriikliku elevantiluukaubandusega seotud probleemidele ja töödeldud elevantiluu reeksportimisele EList, et kaaluda, kas seda juhenddokumenti on vaja nende küsimuste osas muuta juba enne 2019. aasta teist poolaastat.

⁽¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0087&from=ET>

3. Elevantiluu reeksportimist käsitlevate ELi eeskirjade tõlgendamise suunised

i) Suunised töötlemata elevantiluu reeksportimise kohta

Sellise töötlemata elevantiluu ⁽¹⁾ reeksportimist käsitlevad eeskirjad, mis omandati enne kuupäeva, mil CITES selle suhtes kehtima hakkas, on sätestatud määruse (EÜ) nr 338/97 artiklis 5.

Määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 5 lõike 2 punkti d kohaselt on elevantiluu reeksporti taotluste hindamisel nõutav, et korraldusasutused, „olles konsulteerinud pädeva teadusliku usaldusasutusega, on veendunud, et ei ole muid liigi kaitsega seotud tegureid, mis räägiksid ekspordiloo väljaandmisele vastu“.

Selle sätte tõlgendamisel tuleb võtta arvesse 1. punktis kirjeldatud asjaolusid ja töötlemata elevantiluu rahvusvahelise kaubanduse eripära. Töötlemata elevantiluu moodustab suurima osa kogu maailmas rahvusvahelisel tasandil ebaseaduslikult kaubeldavast elevantiluust. Seda kinnitavad CITESi konventsiooniosaliste poolt ETISele teatatud andmed, mis näitavad, et konfiskeeritud ebaseadusliku töötlemata elevantiluu kogused moodustavad lõviosa kogu maailmas konfiskeeritud elevantiluust. Töötlemata elevantiluu hõlmab peamiselt võhku, mida on raske üksteisest eristada. Oht, et töötlemata elevantiluu seaduslikku reeksportimist kasutatakse ebaseadusliku töötlemata elevantiluuga ebaseadusliku kauplemise kattevarjana, on suurem kui töödeldud elevantiluu puhul vaatamata sellele, et seaduslike võhkadega võib kaubelda üksnes tingimusel, et need on märgistatud.

Töötlemata elevantiluu ELi reeksportimise peatamine tagab, et seaduslikke võhku ei segata ebaseadusliku elevantiluuga, ning aitab sihtriikidel rakendada elevantiluunõudluse vähendamise meetmeid, millel on oluline roll võitluses ebaseadusliku elevantiluukaubandusega ja elevantide salaküttimise praeguse kasvuga.

Komisjon soovib, et kui ei ilmne ammendavaid teaduslikke tõendeid vastupidisest, peaksid liikmesriigid praeguses olukorras ettevaatuspõhimõttest lähtudes otsustama, et elevantiliikide kaitsega seoses esineb tõsiseid tegureid, mis ei võimalda töötlemata elevantiluu reeksportidertifikaate välja anda.

Seetõttu soovib komisjon kooskõlas määrusega (EÜ) nr 338/97 liikmesriikidel ajutise meetmena alates 1. juulist 2017 mitte väljastada reeksportidertifikaate töötlemata elevantiluu jaoks, välja arvatud erandjuhtudel, kui asjaomase liikmesriigi korraldusasutus on veendunud, et tegemist on esemega,

- 1) mida tunnustatud asutused (nt muuseumid) tõepoolest vahetavad kui kultuuriväärtust;
- 2) mis viiakse riigist välja perekonnareliikviana perekonna ümberasumise käigus või
- 3) mis viiakse riigist välja täitmise tagamise eesmärgil või teaduslikul või hariduslikul eesmärgil.

Nimetatud erandjuhtudel soovitatakse korraldusasutustel järgida käesolevas dokumendis antud suuniseid, mis käsitlevad esemete seadusliku päritolu kohta sobivate tõendite hankimist (dokumendi I lisa), märgistamist (II lisa) ning vajaduse korral teiste liikmesriikidega ja kolmandate riikidega tegevuse koordineerimist (alapunkt iii).

ii) Suunised töödeldud elevantiluu reeksportimise kohta

Erinevalt töötlemata elevantiluust hõlmab töödeldud elevantiluu paljudesse eri liikidesse kuuluvaid esemeid. Töödeldud elevantiluu hõlmab näiteks esemeid, millega on seaduslikult aastakümneid kaubeldud (nagu muusikainstrumendid või antiikesemed), ja pole selge, kas selliste esemete reeksportimise täielikul peatamisel oleks konkreetne mõju võitluses rahvusvahelise ebaseadusliku elevantiluukaubandusega. ELi viimastel aastatel reeksportitud töödeldud elevantiluu mahu kasvu arvestades on sellegipoolest vaja tugevdada kontrolli kehtivate eeskirjade rakendamise üle.

On hädavajalik, et ELi liikmesriigid kontrolliksid kõiki töödeldud elevantiluu reeksportimise taotlusi äärmiselt põhjalikult ja tagaksid, et asjakohased dokumendid väljastatakse üksnes juhul, kui on täidetud liidu õigusest tulenevad tingimused, millega tagatakse elevantiluu seaduslik päritolu. Et vältida nõutud tingimustele mittevastavate elevantiluuesemete eksportimist, on soovitatav reeksportidertifikaatide väljastamise tingimusi rangelt tõlgendada.

⁽¹⁾ ELi liikmesriikidel soovitatakse lähtuda „töötlemata elevantiluu“ määratlusest, mis sisaldub CITESi raames vastu võetud resolutsioonis Conf. 10.10 (läbi vaadatud 17. KOKil), kus on kirjas:

- a) mõiste „töötlemata elevantiluu“ hõlmab nii poleeritud kui ka poleerimata terveid mis tahes kujuga elevantivõhku ning nii poleeritud kui ka poleerimata elevantiluud, mis on lõigatud tükkideks, olenemata sellest, kuidas selle algset kuju on muudetud, välja arvatud „töödeldud elevantiluu“; ning
- b) „töödeldud elevantiluu“ tähendab elevantiluud, mida on nikerdatud, millele on kuju antud või mida on täielikult või osaliselt töödeldud, kuid mis ei hõlma mis tahes kujuga terveid elevantivõhku, kui nende kogu pind ei ole nikerdatud.“

Hindamaks tingimusi, mille alusel sellist kaubandust võib lubada, soovitatakse ELi liikmesriikidel järgida käesoleva dokumendi I lisas antud suuniseid seadusliku omandamise tõendamise kohta ning II lisas antud suuniseid, mis käsitlevad märgistamist, registreerimist ja sertifikaatide väljastamise muid nõudeid.

Eriti oluline on, et reekspordisertifikaadi taotleja tõendaks, et esemed omandati enne kuupäeva, mil CITES nende suhtes kehtima hakkas. Kui taotleja ei suuda seda tõendada, ei tohiks sertifikaati väljastada.

Kui sertifikaat väljastatakse, peaks see sisaldama konkreetse eseme piisavalt üksikasjalikku kirjeldust, nii et oleks selge, et seda sertifikaati saab kasutada üksnes asjaomase eseme jaoks. Kui õigusaktid seda lubavad, võivad liikmesriigid kaaluda taotleja ja võimaluse korral ka ostja isikuandmete võrdlemist, kontrollimist ja registreerimist (säilitades näiteks nende isikut tõendavate dokumentide koopiad).

iii) Tegevuse koordineerimine ELi liikmesriikides ja liikmesriikide vahel ning kolmandate riikidega

Kui CITESiga seotud dokumente väljastavad piirkondlikud või kohalikud CITESi korraldusasutused, on liikmesriikidel soovitatav tagada, et piirkondlikud asutused teataksid keskele CITESi korraldusasutusele kõikidest reekspordisertifikaatide ja ELi-siseste sertifikaatide taotlustest, mis neile on esitatud. See tagaks seadusliku omandamise nõuetekohase koordineeritud kontrollimise ja taotluste järjekindla hindamise. Seda võiks toetada asjakohase teabe säilitamiseks riiklike andmebaaside loomisega.

Kui reekspordisertifikaadi taotlemisel esitatakse seadusliku omandamise tõendamiseks ELi liikmesriigis väljastatud ELi-sisene sertifikaat, tuleks võtta ühendust ELi-sisese kaubanduse sertifikaadi väljastanud liikmesriigiga, et kontrollida sertifikaadi kehtivust. Seda tuleks teha kõikide elevandiluu puudutavate taotluste korral, eelkõige aga töötlemata elevandiluu puhul.

Lisaks võib rakendada täiendavaid piiranguid/kontrolle reeksportimisel teatavatesse riikidesse või piirkondadesse, kus elevandiluukaubandusega seoses on kehtestatud rangemad siseriiklikud meetmed, nagu Mandri-Hiina, Hongkongi erihalduspiirkond ja Ameerika Ühendriigid. Enne elevandiluu reekspordisertifikaadi väljastamist peaks asjaomane liikmesriik teavitama sellest sihtriigi CITESi ametiasutusi, et sihtriigil oleks võimalik kontrollida, kas antud eseme importimine on kehtivate eeskirjadega kooskõlas.

4. Suunised ELi-sisest elevandiluukaubandust reguleeriva liidu õiguse rakendamise kohta

ELi liikmesriikidel soovitatakse järgida alljärgnevalt esitatud suuniseid, mis põhinevad ELi liikmesriikide olemasolevatel parimatel tavadel ning käsitlevad ELi-sisese elevandiluukaubanduse sertifikaatide taotluste hindamist ning ELi-sisest töödeldud elevandiluuga („töödeldud isenditega“) kauplemist reguleerivate ELi õigusnormide tõlgendamist.

Pärast seda, kui 1989. aastal kehtestati CITESi alusel rahvusvahelise elevandiluukaubanduse keeld, on nõudlus elevandiluu järele Euroopas märkimisväärselt vähenenud. ELi liikmesriigid ei ole CITESi alusel määratletud ebaseadusliku päritoluga elevandiluu oluliste sihtturgudena. ELi-sisene kaubandus hõlmab peaaesjalikult elevandiluust antiikesemeid. Sellegipoolest on ELis ette tulnud ebaseaduslikku kauplemist elevandiluuesemetega. Samuti käsitlevad liikmesriigid ELis elevandiluuesemete ärilistel eesmärkidel kasutamise ja ELi-sisese töödeldud elevandiluuga („töödeldud isenditega“) kauplemise sertifikaatide taotlusi erinevalt. CITESi resolutsiooni 10.10 (läbi vaadatud 17. KOKil) ja määruse (EÜ) nr 338/97 kohaselt on ELil kohustus tagada, et elevandiluu kasutamine ELis ärilistel eesmärkidel oleks rangelt kontrollitud ja reguleeritud. Seega on vaja rakendada suuremat valvsust ja kontrolli ELi-sisese elevandiluukaubanduse üle, kontrollides ELi-sisese elevandiluukaubanduse taotlusi ja ELi-sisese „töödeldud isenditega“ kauplemisega seaduslikkust.

Sellega seoses ja alljärgnevalt kirjeldatud juhtumite puhul rakendatavat erinevat korda silmas pidades on soovitatav, et liikmesriigid järgiksid järgmistel juhtudel allpool antud erisuuniseid:

- ELi-sisene elevandiluuesemetega kauplemine (alapunkt i);
- ELi-sisese „töödeldud isenditega“ kauplemise erijuhud (alapunkt ii).

i) Suunised ELi-sisese elevandiluuesemetega kauplemise kohta

Määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 8 lõike 1 kohaselt on ELi-sisene A lisas loetletud isenditega kauplemine üldjuhul keelatud. Artikli 8 lõikega 3 lubatakse liikmesriikidel teha sellest keelust erandeid, kui on täidetud teatavad (punktides a–h loetletud) tingimused. Artikli 8 lõikes 3 kasutatud sõna „võib“ osutab siiski selgelt, et liikmesriigid ei ole kohustatud nende tingimuste täitmisel ELi-siseseks kauplemiseks sertifikaati väljastama (välja arvatud juhul, kui liidu õigus nõuab seda muul alusel, näiteks seoses proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamisega). Sertifikaadi väljastamise või sellest keeldumise üle otsustamisel peab asutus kasutama nõuetekohaselt oma kaalutlusõigust.

Järelikult ei saa lugeda, et artikli 8 lõige 3 annab taotlejale õiguse saada ELi-siseseks kauplemiseks loa, isegi kui üks punktides a–h sätestatud tingimustest on täidetud. Lisaks kehtib artikli 8 lõike 3 puhul ettevaatuspõhimõte, mis, nagu eespool juba kirjeldatud, kohustab taotlejat tõendama, et tehing on õiguspärane ja kooskõlas määruse (EÜ) nr 338/97 eesmärkidega.

Kui liikmesriik saab artikli 8 lõike 3 alusel taotluse elevandiluu äriliseks kasutamiseks ELis, on tal õigus liidu õiguse alusel keelduda sertifikaati väljastamast, isegi kui üks punktides a–h sätestatud tingimus on täidetud, juhul kui keeldumine on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega (st keeldumine on vajalik looduslike looma- ja taimeliikide kaitsmiseks ja nende säilimise tagamiseks ega lähe kaugemale, kui on selle eesmärgi saavutamiseks vajalik). Komisjon ja pädevate CITESi korraldusasutuste eksperdirühm on seisukohal, et sellise juhtumiga on tegemist, kui taotleja ei ole ammendavalt tõendanud, et tehing on õiguspärane ja kooskõlas määruse (EÜ) nr 338/97 eesmärkidega.

Liikmesriigid on kohustatud hoiduma väljastamast mis tahes ebaseaduslikku tegevust soodustada võivaid sertifikaate ning peaksid seetõttu ELi-sisese kaubandusega seotud taotlusi menetlema viisil, mis vähendab seda riski võimalikult suures ulatuses. Liikmesriikidel soovitatakse tagada ELi-siseste sertifikaatide taotluste käsitlemisel maksimaalne kontroll ja tõlgendada selliste sertifikaatide väljastamise tingimusi rangelt, eriti töötlemata elevandiluu puhul.

Seetõttu soovitatakse ELi liikmesriikidel järgida käesoleva dokumendi I lisas antud suuniseid seadusliku omandamise tõendamise kohta ning II lisas antud suuniseid, mis käsitlevad märgistamist, registreerimist ja sertifikaatide väljastamise muid nõudeid.

Artikli 8 lõike 3 punkti a (st isendid, mis „on omandatud ühenduses või siia sisse toodud enne, kui konventsiooni I lisas või nõukogu määruse (EMÜ) nr 3626/82 (2) lisas C1 või lisas A loetletud liike käsitlevad sätted nende isendite suhtes kehtima hakkasid“) põhiolemus on see, et ELi-sisese sertifikaadi taotleja peab tõendama isendite/esemete omandamist või ELi toomist aafrika savannielevandi puhul enne 18. jaanuari 1990 ja aasia elevandi puhul enne 1. juulit 1975. Kui taotleja ei suuda seda tõendada, ei tohiks sertifikaati väljastada.

Kui sertifikaat väljastatakse, peaks see sisaldama konkreetse eseme piisavalt üksikasjalikku kirjeldust, nii et oleks selge, et seda sertifikaati saab kasutada üksnes asjaomase eseme jaoks; eriti oluline on see töötlemata elevandiluu puhul, millel on tõenäoliselt vähem eristavaid tundemärke. Kui õigusaktid⁽¹⁾ seda lubavad, võivad liikmesriigid kaaluda ka taotleja ja ostja isikuandmete võrdlemist, kontrollimist ja registreerimist (säilitades näiteks nende isikut tõendavate dokumentide koopiad). Töötlemata elevandiluuga ELi-sisese kauplemisega seoses tuleks kehtestada tingimus, mis kohustab müüjat avaldama ametiasutustele ostja isiku.

Kui taotlused ELi-siseseks elevandiluuga kauplemiseks esitatakse artikli 8 lõike 3 punkti c alusel, peaksid liikmesriigid meeles pidama, et kuna elevandiluid on võimalik importida üksnes mitteärilisel otstarbel (isiklike esemetena, eelkõige jahitrofeedena), siis ei saa nende omanikele väljastada liidus äriliseks kasutuseks vajalikke sertifikaate vastavalt artikli 8 lõike 3 punktile c.

ii) Erisuunised ELi-sisese töödeldud elevandiluuga kauplemise kohta

ELi määrus sisaldab erisätteid, mis reguleerivad ELi-sisest kauplemist „töödeldud isenditega, mis on omandatud enam kui 50 aastat tagasi“, mis on määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 2 punktis w määratletud kui „isendid, mis on nende loomulikkust töötlemata olekust oluliselt muudetud kas eheteks, kaunistusteks, kunsti- või tarbeesemeteks või muusikainstrumentideks enam kui 50 aastat enne käesoleva määruse jõustumist“, st enne 3. märtsi 1947, „ning mis asjaomase liikmesriigi korraldusasutuse veendumuse kohaselt on sellisena omandatud“. Selliseid isendeid loetakse töödelduks üksnes siis, kui nad ilmselt kuuluvad ühte eespool mainitud kategooriatest ega vaja oma otstarbe täitmiseks enam edasist nikerdamist ega käsitsi või tööstuslikku töötlemist“. Looduslike liikidega kauplemist käsitlevates ELi määrustes nimetatakse „töödeldud isendeid“ sageli ka „antiikesemeteks“. Siiski on oluline tähele panna, et antiikesemed, mis omandati enne 1947. aastat, kuid mille loomulikkus olekut ei ole oluliselt muudetud, ei ole määruse (EÜ) nr 338/97 mõistes „töödeldud isendid“.

⁽¹⁾ Eelkõige isikuandmete kaitset käsitlevad õigusaktid.

„Töödeldud isendite“ ärilist kasutust reguleerivad määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 8 lõike 3 punkt b ja komisjoni määruse (EÜ) nr 865/2006 artikli 62 lõige 3. Kui ese vastab nõukogu määruse artikli 2 punktis w sätestatud tingimustele, st seda saab lugeda „töödeldud isendiks“, ei ole selle äriliseks kasutamiseks ELi piires sertifikaat nõutav.

Et tagada „töödeldud isendi“ määratluse ühetaoline tõlgendamine ELi liikmesriikides, on Euroopa Komisjon koostöös ELi liikmesriikidega töötanud sel teemal välja sisemise suunise⁽¹⁾. See suunis, mis ei puuduta konkreetset ainult elevandiluid, käsitleb niisuguseid küsimusi nagu vastuvõetavad tõendid selle kohta, et ese omandati enne 3. märtsi 1947; tüüpilised näited esemetest, mis vastavad määratlusele „loomulikust töötlemata olekust oluliselt muudetud“; „ehete“, „kaunistuste“ jne kategooriad ning isendite uuendamine ja ümbertöötlemine.

Üldiselt soovitatakse liikmesriikidel tõlgendada „töödeldud isendite“ määratlust kitsalt, nagu on alljärgnevalt kirjeldatud.

- Esemee omanik, kes soovib eset müüa, peab esiteks tõendama, et see omandati „50 aastat enne määruse (EÜ) nr 338/97 jõustumist“, st enne 3. märtsi 1947.
- Teiseks ei peaks toodet lugema määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 2 punkti w kohaseks „töödeldud isendiks“ üksnes seetõttu, et võhk on lihtsalt paigaldatud plaadile, kilbile või muule alusele, ilma selle loomulikku olekut muul viisil muutmata.
- Kolmandaks, artikli 2 punkti w nõuet „eheteks, kaunistusteks, kunsti- või tarbeesemeteks või muusikainstrumentideks“ muutmise kohta tuleks rangelt ja põhjalikult kaaluda, sest hiljuti on tulnud ette juhtumeid, mil muutmise kunstiline mõte (näiteks nikerdus, graveering, sisse või külge kinnitatud kunsti- või tarbeesemed vms) on jäänud ebaselgeks: sel juhul on artikli 2 punkti w tingimused täitmata.
- Euroopa Komisjoni juhenddokumendist „töödeldud isendite“ kohta võib leida lisajuhiseid kõnealuse mõiste tõlgendamiseks.

Lisaks, kuigi „töödeldud isenditega“ ärilisel eesmärgil kauplemiseks ELi siseselt ei ole ELi-sisene sertifikaat nõutav, soovitatakse liikmesriikidel jälgida oma antiiksete elevandiluuesemete siseturgu, sealhulgas korrapäraselt kontrollida, kas müüjatel on olemas tõendid müügiks pakutavate antiiksete elevandiluuesemete vanuse ja/või päritolu kohta, ning kaaluda müüjatele nõude kehtestamist, mis kohustab neid deklareerima müügiks pakutavate antiiksete elevandiluuesemete vanuse ja päritolu nii veebisaitidel kui ka füüsilistes müügikohtades/kauplustes.

Lõpetuseks tuleb veel märkida, et „töödeldud isendite“ EList reeksportimine eeldab reeksportisertifikaadi väljastamist vastavalt määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 5 lõike 6 punktile i. Selliste esemete reeksportisertifikaatide taotluste hindamisel soovitatakse liikmesriikidel lähtuda punkti 3 alapunktis ii antud suunistest.

⁽¹⁾ Vt C(2017) 3108.

I LISA

Seadusliku omandamise tõendamine*Üldised kaalutlused*

Nii reekspordisertifikaatide kui ka ELi-siseste sertifikaatide puhul on taotlejal kohustus asjaomase ELi liikmesriigi CITESi asutusele tõendada, et dokumentide väljastamise tingimused on täidetud ja eelkõige, et elevandiluuese on omandatud seaduslikult ⁽¹⁾.

Kuna reekspordisertifikaatide taotlused ja ELi-sisese kaubanduse sertifikaatide taotlused võivad olla väga erinevad (elevandiluu algse omandamise asjaolude, reeksporditava/kaubeldava koguse ja esemete deklareeritud päritolu/vanuse mõttes), on liikmesriikidel üldjuhul vaja hinnata taotleja esitatud tõendeid iga juhtumi puhul eraldi.

Kuigi on selge, et seaduslikku omandamist tuleb tõendada kõikidel juhtudel, peaksid liikmesriigid kaaluma elevandiluu reeksportimise/ELi-sisese kaubanduse taotluste hindamisel riskipõhise lähenemisviisi kasutamist. Tehingute kontrolli üksikasjalikkus võib olla erinev sõltuvalt reeksporditava/kaubeldava elevandiluu kogusest, elevandiluu vormist (nt antiikese, töödeldud, töötlemata), elevandiluu algse omandamise asjaoludest (nt äritehingu tulemusena, kingitusena või parandusena) ja algse omandamise kuupäevast. Tehes tehingu liigi põhjal otsuse, milliseid ja kui palju tõendeid tuleb taotluse toetuseks esitada, peavad liikmesriigid lähtuma oma hinnangust tehingule.

Liikmesriigid peaksid rakendama üksikasjalikumat kontrolli ELi-sisese töötlemata elevandiluuga kauplemise tehingute puhul, näiteks taotluste korral, mis puudutavad töötlemata võhku või suuremaid töötlemata elevandiluutükke, eriti kui taotlus esitatakse enam kui ühe terve võha/eseme kohta. Samuti võivad liikmesriigid kaaluda üksikasjalikumat kontrolli ELi-siseste sertifikaatide taotluste puhul, mis puudutavad hiljuti või äritehingu tulemusena (mitte kingituse või parandusena) omandatud töötlemata elevandiluid.

Oluline on tähele panna, et seaduslikku päritolu kinnitava tõendi liik sõltub omandamise viisist. Näiteks:

- kui taotleja ise importis elevandiluueseme enne konventsiooni jõustumist, võib taotlejat kohustada tõendama, et ta elas või töötas riigis, kust ese eksporditi. Tõenditena selle kohta, et taotleja elas välismaal, võib aktsepteerida vanu fotosid, lepinguid, sünnitunnistuse väljavõtet, rahvastikuregistri väljavõtet või taotleja ja/või tema perekonnaliikmete kinnitusi. Lisaks peab taotleja tõendama, et elevandiluuese omandati/importiti ELi seaduslikult (vt „Tõendite liigid“ allpool);
- kui elevandiluuese osteti ELis, peab taotleja tõendama, et see omandati seaduslikult või et ese vastab enne 1947. aastat omandatud „töödeldud isendi“ määratlusele (vt „Tõendite liigid“ allpool).

Tõendite liigid

Reekspordisertifikaatide ja ELi-siseste sertifikaatide taotluste puhul tuleks üldjuhul eelistada alljärgnevalt nimetatud tõendeid.

- Algne CITESi kohane impordiluba, mis on taotlejale väljastatud ja tolliasutuse poolt kinnitatud, või algsed impordidokumendid (nt tollidokumendid). Võimalusel tuleks dokumenti (dokumente) kontrollida asjakohastes andmebaasides (nt siseriiklikes tolliandmebaasides või CITESi kohaste lubade andmebaasides) sisalduva teabe põhjal.
- ELi-sisese kaubanduse sertifikaat. Sellisel juhul tuleks võtta ühendust sertifikaadi väljastanud ELi liikmesriigiga, et kontrollida sertifikaadi kehtivust. Kui ELi-sisese sertifikaadi kohta esitatud teave on ebaselge või kui sertifikaadi kehtivuse või elevandiluu seaduslikkusega seoses on kahtlusi või küsimusi, tuleks taotlejalt ja/või sertifikaadi väljastanud asutuselt küsida lisateavet. Täiendavaid tõendeid võiks nõuda näiteks siis, kui sertifikaadil puudub identifitseerimist hõlbustav teave (nt fotod, kirjeldavad andmed, teave võhkade kaalu ja pikkuse kohta) või kui see teave on väga vana. Liikmesriigid võivad nõuda tõendeid, mis sisaldavad eseme ja selle päritolu kohta lisateavet, mida ei ole ELi-sisese sertifikaadil märgitud. Samuti võib nõuda kviitungit või üleandmise akti (eriti kui sertifikaat on väljastatud seoses kindla tehinguga), mis näitab, et praegune omanik omandas eseme otse sertifikaadi omanikult.

⁽¹⁾ Vt reekspordisertifikaatide kohta määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 5 lõiked 3 ja 6 ning ELi-sisese kaubanduse kohta määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 8 lõige 3 koostoimes määruse (EÜ) nr 865/2006 artikliga 59.

- Radiosüsiniku meetodil eseme vanuse (ja ka päritolu) määramise/isotoopanalüüsi tulemused,⁽¹⁾ pidades meeles, et vanuse määramine iseenesest ei ole piisav seadusliku omandamise tõendamiseks.
- Ekspertiarvamus, milles eseme vanuse teeb kindlaks sõltumatu ekspert, näiteks ülikooli või teadusasutusega seotud isik, kohtu konsultant või kohtu kaudu kinnitatud konsultant või volitatud/tunnustatud ekspert⁽²⁾. Ekspertiarvamust võib pidada rahuldavaks tõendiks nii töödeldud kui ka töötlemata elevantiluu puhul (nt juhtudel, kui ei saa kasutada kohtuekspertiisi). Antiiksete töödeldud elevantiluu esemete puhul võib vanuse kindlaks teha nikerdusstiili ja käsitöö-tehnika põhjal.

Kui eespool kirjeldatud tõendid ei ole kättesaadavad, tuleks taotlejalt seadusliku omandamise tõendamiseks nõuda muud liiki tõendusmaterjalide kombinatsiooni esitamist (vt muud liiki tõendusmaterjalide kohta allpool). Liikmesriigid peaksid taotlejalt taotluse kinnituseks küsima nii palju eri liiki tõendeid kui võimalik. Nagu on märgitud eespool jaos „Üldised kaalutlused“, sõltub omandamise kohta esitatavate ja aktsepteeritavate tõendite hulk ja liik taotluse laadist ja sellega seotud riskist. Kui ELi-sisese sertifikaadi taotlus on seotud töötlemata elevantiluu kaubanduslike kogustega, peaksid liikmesriigid kaaluma võimalust aktsepteerida üksnes eespool olevas täpploendis esimese kolme punkti all loetletud tõendeid.

Muud liiki tõendusmaterjalid (eelistatavalt nende kombinatsioon), mida võib pidada seadusliku omandamise rahuldavaks tõendiks, on järgmised:

- algne CITESi kohane ekspordiluba ekspordiriigist või algne ekspordidokument (nt tollidokument). Võimaluse korral tuleks dokumenti (dokumente) kontrollida asjakohastes andmebaasides sisalduva teabe põhjal;
- elevantiluid sisaldavate „töödeldud isendite“ korral dokument, mille on koostanud volitatud/tunnustatud ekspert;
- kviitung või arve, kinkeakt või pärandidokumendid, nagu testament;
- elevantiluu eset kujutavad vanad fotod (millelt nähtub kuupäev, äratuntav isik või päritolukoht), vana jahiluba (või muud jahiga seotud dokumendid), kindlustusdokumendid, kirjad või vanad avalikud dokumendid (näiteks ajaleheartiklid või muud algsed materjalid/väljaanded, mis tõendavad eseme päritolu);
- muud täiendavad tõendusmaterjalid, mis kinnitavad seaduslikku omandamist, nagu eseme omandanud isiku töötamist (nt Aafrikas) kinnitav tõend või koopiad passitemplitest;
- omaniku ütlus/kirjalik tunnistus või allkirjastatud kinnitus. Liikmesriigid võivad kaaluda võimalust nõuda, et taotleja esitaks väljastatud sertifikaadiga seoses kirjaliku tunnistuse, milles ta kinnitab, et on teadlik valeandmete esitamise tagajärgedest. Ütlust/kirjalikku tunnistust peaksid siiski toetama muud tõendusmaterjalid, nagu fotod või kviitungid/arved;
- ELis valmistatud „töödeldud isendite“ või muusikainstrumentide puhul tootja või eksperdi kinnitus selle kohta, et instrument valmistati ELi liikmesriigi territooriumil enne seda, kui asjaomane liik kanti CITESi nimekirja.

Kui taotleja poolt reekspordisertifikaadi või ELi-sisese sertifikaadi taotluse toetuseks esitatud tõenditele vaatamata on asjaomase elevantiluu omandamise seaduslikkus endiselt küsitav, peaksid liikmesriigid kaaluma võimalust konsulteerida sõltumatu ekspertiga või tellida kohtuekspertiisi, et kontrollida eseme vanust; vastavad kulud peaks kandma taotleja.

⁽¹⁾ ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo suunised elevantiluu proovide võtmise ja laboratoorse analüüsi meetodite ja protseduuride kohta sisaldavad ülevaadet olemasolevatest laboratoorse analüüsimeetodite võimalustest ja juhiseid analüüsimeetodite eesmärgil proovide võtmiseks, sealhulgas loetelu elevantiluu proovide võtmiseks vajalikest seadmetest ja materjalidest (vt UNODC. (2014) Guidelines on Methods and Procedures for Ivory Sampling and Laboratory Analysis. Ühinenud Rahvaste Organisatsioon, New York, eriti punkt 14.2.2 Isotopes (lk 30 jj ning lk 46); internetis aadressil https://www.unodc.org/documents/Wildlife/Guidelines_Ivory.pdf). Vt ka veebisaiti aadressil www.ivoryid.org.

⁽²⁾ Enampakkumise korraldajate ekspertiarvamuste kasutamisel võib tekkida huvide konflikt, mida tuleb hoolikalt arvesse võtta.

II LISA

Märgistamine, registreerimine ja sertifikaatide väljastamise muud nõuded

Elevandiluutoodete püsिमärgistamine enne ELi-sisese sertifikaadi väljastamist ei ole liidu õiguse kohaselt kohustuslik, kuid mõned liikmesriigid juba teevad seda. Peale selle võivad ELi liikmesriigid mõningate elevandiluutoodete puhul väljastada impordilube ja reekspordisertifikaate üksnes juhul, kui need tooted on märgistatud (vt määruse (EÜ) nr 865/2006 artikli 64 lõike 1 punkt d ja artikli 65 lõige 1), ning ka CITESi resolutsioonis 10.10 (läbi vaadatud 17. KOKil) kutsutakse üles märgistama „igas suuruses terveid võhku ning lõigatud elevandiluutükke, mille pikkus on vähemalt 20 cm ja kaal vähemalt üks kilogramm“.

Sellela seoses soovitatakse liikmesriikidel kaaluda püsिमärgistust i) igas suuruses tervete võhkade puhul ning ii) lõigatud elevandiluutükkide puhul, mille pikkus on vähemalt 20 cm ja kaal vähemalt üks kilogramm. Märgistamine võimaldab seostada sertifikaadi asjaomaste elevandiluuesemetega ja parandab nende jälgitavust süsteemis.

Märgistamisel on soovitatav lähtuda CITESi resolutsioonist 10.10 (läbi vaadatud 17. KOKil): „igas suuruses terved võhad ning lõigatud elevandiluutükid, mille pikkus on vähemalt 20 cm ja kaal vähemalt üks kilogramm, tuleks märgistada stantsimisvormi, kustumatu tindi või muu püsiva märgistuse abil, lähtudes järgmisest süsteemist: päritoluriigi kahetähteline ISO-kood, aasta kaks viimast numbrit/seerianumber antud aastal/ja kaal kilogrammides (nt KE 00/127/14). Kuigi konventsiooniosaliseks kasutavad erinevaid märgistamissüsteeme ning nad võivad erinevalt märkida seerianumbrit ja aastat (mis võib olla näiteks registreerimise aasta või valdusse võtmise aasta), peab iga tahes märgistamissüsteemi kasutamise tulemusena iga märgistatud elevandiluutükk saama unikaalse numbrit. See number tuleks tervete võhkade puhul paigutada võha ülaossa ja värvi abil esile tõsta“.

Resolutsioonis mainitakse, et märgistus peaks osutama päritoluriigile; kui see riik ei ole ELi liikmesriigis märgistuse pealekandmise ajal teada, tuleks kasutada selle riigi ISO-koodi, kus märgistamine aset leiab. Liikmesriigid võivad pidada asjakohaseks sätestada, et püsिमärgistamise kulud kannab elevandiluu valdaja/omanik.

Kui ese on püsivalt märgistatud, tuleks kood edaspidise kontrollimise hõlbustamiseks sisestada elektroonilisse andmebaasi koos sertifikaadi numbrit ja kogu asjakohase teabega, nagu pikkus, kaal ja omandamine enne konventsiooni jõustumist. Võimaluse korral tuleks see teave talletada riiklikul tasandil. Kui teave talletatakse piirkondlikul või kohalikul tasandil, tuleks näha ette mehhanism teabe jagamiseks keskse (riikliku) CITESi ametiasutusega ja selle ametiasutuse poolt järelevalve teostamiseks. Pärast märgistamist on soovitatav esemed fotografeerida ning säilitada andmeid ja fotosid koos.

Liikmesriigid on teatanud probleemidest ELi-siseste sertifikaatide kehtivuse kontrollimisel, mis raskendavad asjaomaste esemete samasuse kinnitamist. Nende probleemide lahendamiseks soovitatakse liikmesriikidel teha järgmist.

- Nõuda elevandiluuesemete (eriti töötlemata tervete võhkade) fotografeerimist ja, kui see on siseriikliku süsteemi kohaselt võimalik, tagada fotode kinnitamine või lisamine asjaomasele ELi-sisesele sertifikaadile. Fotod tuleks skannida ja neid tuleks säilitada koos väljastatud sertifikaadi andmetega. Tundemärgid, mille võiks dokumenteerida (ja mis on identifitseerimisel abiks), on iseloomulik värv, praod või muud kahjustused, võha kõverus ja lõikepind (nt puhtalt lõigatud või sakiline). Kasulikud oleksid fotod tervest võhast ja lõikepinnast. Kui võhal on graveering, tuleks lisada foto, millelt nähtuvad graveeringu detailid ja paigutus võhal. Eriti olulised on sertifikaadi esemeks oleva elevandiluu fotod juhul, kui elevandiluu ei ole märgistatud.
- Lisada sertifikaadile andmed elevandiluueseme kaalu ja pikkuse mõõtmise kohta ja lõikepinna ümbermõõdu kohta. Kaalu puhul tuleks märkida, millal kaal kindlaks määrati (kas eset kaaluti sertifikaadi väljastamise ajal või kasutati vanemat teavet kaalu kohta) ja kas kaal sisaldab võimalikke võhale lisatud elemente (nagu lõikepinna kate või seinale

kinnitamise vahend), mis võidi järgmisel mõõtmisel eemaldada. Pikkuse puhul tuleks märkida, kas see on välimine või sisemine pikkus ja kas tegemist on pikkusega lõikepinnast võha tipuni (või mõne muu pikkusega).

- Registreerida nii asjaomaste esemete arv kui ka kaal (kg) (kuna esemete suurused on väga erinevad).

KOMISJONI TEATIS**Suunis töödeldud isendite kohta vastavalt ELi looduslike liikidega kauplemise määrustele**

(2017/C 154/07)

Käesolev suunis peaks aitama ELi liikmesriikidel ja sidusrühmadel hinnata, mis on või ei ole ELi looduslike liikidega kauplemise määruste kohaselt „üle 50 aasta tagasi omandatud töödeldud isend“ (edaspidi „töödeldud isend“), ning seega aitama otsustada, millal kohaldada selliste töödeldud isendite suhtes üldist erandit nõudest hankida nõukogu määruse (EÜ) nr 338/97 ⁽¹⁾ A lisas loetletud liikidesse kuuluvate isendite puhul ELi-sisesel kauplemisel sertifikaat.

Suunist võib kohaldada ka ELi toomisele või EList (re)eksportimisele, kui määruse (EÜ) nr 338/97 lisades loetletud liikidest töödeldud isendite impordi- või ekspordiloa või reekspordisertifikaadi andmise tingimused on leebemad kui muude sama liigi isendite puhul ⁽²⁾.

Kuna töödeldud isendi määratluse alla võib kuuluda palju eri esemeid, on see suunis ette nähtud vaid juhisenä, mis aitab otsustada, kas tegu võib olla töödeldud isendiga. Kui on kahtlusi, kas ese kvalifitseerub töödeldud isendiks või mitte, tuleb ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) korraldusasutusele esitada kauplemissertifikaadi taotlus ELi-sisese kauplemise jaoks.

Suunise on koostanud Euroopa Komisjon ja ühehäälselt heaks kiitnud CITESi pädevate korraldusasutuste eksperdirühm.

Suunises on näidatud, kuidas komisjon tõlgendab määrust (EÜ) nr 338/97 ja millised meetmed on tema arvates parim tava. See peaks aitama riikide ametiasutustel, kodanikel ja ettevõtetel kohaldada ELi looduslike liikidega kauplemise määrusi. ELi õiguse siduva tõlgendamise pädevus on ainult Euroopa Liidu Kohtul.

Mõni ELi liikmesriik või kolmas riik võib esemetele, millega tohib või ei tohi kaubelda, kohaldada ka karmimaid kontrollimeetmeid. Seetõttu tuleb enne töödeldud isendi transporti tutvuda sihtriigis kehtivate eeskirjadega.

1. Sissejuhatus

1.1. Mõiste „töödeldud isend“ määratlus on esitatud määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 2 punktis w:

„töödeldud isendid, mis on omandatud enam kui 50 aastat tagasi – isendid, mis on nende loomulikust töötlemata olekust oluliselt muudetud kas eheteks, kaunistusteks, kunsti- või tarbeesemeteks või muusikainstrumentideks enam kui 50 aastat enne käesoleva määruse jõustumist ⁽³⁾ ning mis asjaomase liikmesriigi korraldusasutuse veendumuse kohaselt on sellisena omandatud. Selliseid isendeid loetakse töödelduks üksnes siis, kui nad ilmselt kuuluvad ühte eespool mainitud kategooriatest ega vaja oma otstarbe täitmiseks enam edasist nikerdamist ega käsitsi või tööstuslikku töötlemist.“

Töödeldud isenditeks kvalifitseeruvaid esemeid nimetatakse tavakeeles antiikesemeteks.

Käesolevat suunist saab kohaldada kõigil juhtudel, mille korral kohaldatakse ELi looduslike liikidega kauplemise määruste kohast töödeldud isendi määratlust, ehk kui kohaldatakse:

- määruse (EÜ) nr 338/97 artiklit 4 ühendusse sissetoomise kohta;
- määruse (EÜ) nr 338/97 artiklit 5 ühendusest eksportimise ja reeksportimise kohta;
- määruse (EÜ) nr 338/97 artiklit 8 ELi-sisese äritegevuse kontrollimise sätete kohta;

⁽¹⁾ Nõukogu 9. detsembri 1996. aasta määrus (EÜ) nr 338/97 looduslike looma- ja taimeliikide kaitse kohta nendega kauplemise reguleerimise teel (ELT L 61, 3.3.1997, lk 1) ning selle rakendusmäärused.

⁽²⁾ Vt määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 4 lõike 5 punkti b ja artikli 5 lõike 6 punkti i.

⁽³⁾ „50 aastat enne käesoleva määruse jõustumist“ tähendab enne 3. märtsi 1947.

- komisjoni määruse (EÜ) nr 865/2006 ⁽¹⁾ artikli 62 lõiget 3 määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 8 lõigete 1 ja 3 nõuetega seotud üldiste erandite kohta.

- 1.2. Ülalnimetatud töödeldud isendi määratluse kohaselt peab asjaomase liikmesriigi korraldusasutus olema veendunud, et ese saadi määratlusele vastavatel tingimustel.

Määratluse saab jagada järgmisteks kriteeriumideks, mille kõigi täitmist tuleb hinnata:

- ese on valmistatud enne 3. märtsi 1947;
- eset on selle loodusliku olekuga võrreldes oluliselt muudetud;
- ese on selgelt ehe, kaunistus, kunstiteos, tarbeese või muusikariist ning see ei vaja oma otstarbe täitmiseks enam edasist nikerdamist ega käsitsi või tööstuslikku töötlemist;
- liikmesriigi korraldusasutus on veendunud, et ese on saadud sellisena.

Suunises käsitletakse neid kriteeriume, vastates järgmistele küsimustele:

- a) kuidas hinnata, kas töödeldud isend on valmistatud enne 3. märtsi 1947;
- b) kuidas hinnata, kas isendit on tema loodusliku olekuga võrreldes oluliselt muudetud, et teha sellest ehe, kaunistus, kunstiteos, tarbeese, mööbliese või muusikariist, ning et see ei vaja oma otstarbe täitmiseks enam edasist nikerdamist ega käsitsi või tööstuslikku töötlemist;
- c) kuidas hinnata, kas muutmise määr on piisav, et oleks täidetud nõue „ei vaja oma otstarbe täitmiseks enam edasist nikerdamist ega käsitsi või tööstuslikku töötlemist“;
- d) kuidas hinnata, kas liikmesriigi korraldusasutus saab olla veendunud, et ese on saadud töödeldud isendi määratlusele vastavana.

2. Hindamine, kas töödeldud isend on valmistatud enne 3. märtsi 1947

- 2.1. Ese peab olema valmistatud või töödeldud enam kui 50 aastat enne määruse (EÜ) nr 338/97 jõustumist, st enne 3. märtsi 1947.
- 2.2. Eset, mida on enne 3. märtsi 1947 ümber töödeldud, võib pidada töödeldud isendiks, mille suhtes kohaldatakse erandit, kui see vastab teistele töödeldud isendi määratluse tingimustele.
- 2.3. Ese, mida on töödeldud või ümber töödeldud pärast 1947. aastat, ei vasta määratlusele ka siis, kui algmaterjal pärineb varasemast ajast kui 3. märts 1947. Näiteks ei vasta erandi tegemise nõuetele 1947. aastale eelnevast ajast pärinevast elevandiluust tehtud piljardikuulist 1960ndatel valminud jalutuskepi käepide. Teine näide on ese, mis on tehtud 1947. aastale eelnevast ajast pärit puidust, aga pärast 3. märtsi 1947.
- 2.4. Isik, kes on omandanud eseme(d) enne 3. märtsi 1947, ei pea olema praegune omanik.

3. Hindamine, kas isendit on tema loodusliku olekuga võrreldes oluliselt muudetud, et teha sellest ehe, kaunistus, kunstiteos, tarbeese, mööbliese või muusikariist

- 3.1. Muutmise eesmärk teha isendist ehe, kaunistus, kunstiteos, tarbeese või muusikariist peab olema selgelt arusaadav. Peale selle ei tohi ese vajada oma otstarbe täitmiseks täiendavat nikerdamist ega muud töötlemist.
- 3.2. Nende tingimuste täitmist saab hinnata ainult igal üksikjuhul eraldi (vt ka 4. jaotis).
- 3.3. Töödeldud isendiks kvalifitseerumiseks peab looma osa (nt hammas, võhk, sarv, nahk, luu või kilp) olema selle loodusliku olekuga võrreldes märgatavalt muudetud: nikerdatud, graveeritud või muudetud kujuga.
- 3.4. Poleerimine või teise materjali külge kinnitamine ei tee esemest töödeldud isendit.

⁽¹⁾ Komisjoni 4. mai 2006. aasta määrus (EÜ) nr 865/2006, millega kehtestatakse looduslike looma- ja taimeliikide kaitset nendega kauplemise reguleerimise teel käsitleva nõukogu määruse (EÜ) nr 338/97 üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 166, 19.6.2006, lk 1).

- 3.5. Isendi muutmine peab olema tagasipööramatu. Samuti peab selgelt puuduma huvi ja kavatsus kasutada seda muuks otstarbeks.
- 3.6. Elevantiluu puhul tähendab see seda, et töötlemata võhad ega selle tükid (mis võivad olla poleeritud, aga mitte nikerdatud ega graveeritud), mis kas on või ei ole kinnitatud kolju külge, ei kvalifitseeru töödeldud isendiks⁽¹⁾. Et võhk või selle osa kvalifitseeruks töödelduks, peab vähemalt 90 % selle pinnast olema nikerdatud või graveeritud. Väike nikerdus, graveering või märgistus pinnal, kui võha kuju jääb peamiselt ikkagi sarnaseks oma loodusliku olekuga, ei tee sellest töödeldud isendit.
- 3.7. Ninasarviku sarve või selle osa, mida katab väike nikerdus, graveering või märgistus, aga mille üldine kuju on üldjoontes sama mis looduslikult, ei peeta töödelduks.
- 3.8. Kui ninasarviku sarve või selle osasse on süvistatud kell, tindipott, baromeeter või teine objekt, aga sarv on muidu peamiselt muutmata ja/või on suunise punkti 5.6 kohaselt võimalik sõltumatult tõendada selle kunstilise väärtuse puudumist, ei peeta seda töödeldud isendiks. Arvestada tuleb ka ELi juhenddokumenti ninasarvikusarvede ekspordi, reekspordi ja impordi ning liidusisese ninasarvikusarvedega kauplemise kohta⁽²⁾.
- 3.9. Koljusid, skelette (ühes või mitmes tükis) ja üksikluid, mis on puhastatud, krunditud, poleeritud, alusele paigaldatud või muul viisil prepareeritud, ei käsitata töödeldud isenditena. Näiteks ei ole puidust plaadile või alusele paigaldatud koljud ja sarved (sh ühes tükis) töödeldud isendid.
- 3.10. Topis – näiteks linnutopis alusel – vastab üldjuhul töödeldud isendi määratluse kriteeriumile, mille kohaselt see peab olema looduslikust olekust oluliselt erinevaks muudetud (vt Euroopa Kohtu kohtuasi C-154–2).
- 3.11. Suunise I lisas on näiteid esemete kohta, mis on küll omandatud valmiskujul enne 3. märtsi 1947, aga mis ei kvalifitseeru töödeldud isenditeks, sest neid ei ole piisavalt muudetud.
- 3.12. Suunise II lisas on näiteid (sageli kaubeldavate) esemete kohta, mis on omandatud valmiskujul enne 3. märtsi 1947 ja mis kvalifitseeruvad töödeldud isenditeks, sest neid on piisavalt muudetud.
4. **Hindamine, kas muutmise või ümbertöötlemise määr on piisav, et nõue „ega vaja oma otstarbe täitmiseks enam edasist nikerdamist ega käsitsi või tööstuslikku töötlemist“ oleks endiselt täidetud**
- 4.1. Üldjuhul töödeldud isendeid ümber töödelda ei saa ja need peavad pärast 3. märtsi 1947 olema jäänud algsele töödeldud kujule, olenemata kasutatud materjali vanusest⁽³⁾.
- 4.2. Ei ole aga mõeldav, et esemed säiliksid sajandeid algses seisundis, mistõttu on lubatud antiikesemete renoveerimisega seotud seaduslik äritegevus. Renoveerimise käigus ei tohi muuta eseme algset otstarvet.
- 4.3. Kui ümbertöötlemisel kasutatakse CITESi loetellu kuuluvat materjali, mis on omandatud pärast 3. märtsi 1947, ei kvalifitseeru ese enam töödeldud isendiks. Näiteks Brasiilia dalbergia (*Dalbergia nigra*) põranda- või seinalaudadest uue kitarri kõlakasti tegemine ei ole renoveerimine. Samuti ei hõlma määratlus kahest kahjustada saanud esemest ühe terve tegemist. Kui näiteks võtta kaks kahjustada saanud teekarpi osadeks ja teha nende tervetest osadest üks uus teekarp, ei vasta see määratluse tingimustele.

⁽¹⁾ CITESi resolutsioon Conf. 10.10 (muudetud 17. KOKil): a) mõiste „töötlemata elevantiluu“ hõlmab kõiki terveid elevantivõhkasid, mis on poleeritud või poleerimata ja mis tahes kujuga, ning kõiki tükeldatud elevantivõhkasid, mis on poleeritud või poleerimata ja mis tahes viisil algsest kujust erinevad, välja arvatud töödeldud elevantiluu; b) mõiste „töödeldud elevantiluu“ hõlmab elevantiluid, mis on kas osaliselt või täielikult nikerdatud, töödeldud või millele on antud uus kuju, aga mitte terveid võhkasid mis tahes kujul, välja arvatud siis, kui kogu nende pind on nikerdatud.

⁽²⁾ KOMISJONI TEATIS Juhenddokument ninasarvikusarvede ekspordi, reekspordi ja impordi ning liidusisese ninasarvikusarvedega kauplemise kohta (2016/C 15/02)

⁽³⁾ Vt suunise punktid 2.2 ja 3.1.

- 4.4. Kui eset remonditakse CITESi loetelu materjale kasutamata, on töödeldud isendi määratluse tingimused täidetud. Kui näiteks vahetada välja CITESi loetellu kuuluva kilpkonnaliigi kilbist tehtud antiikse teekarbi messinghinged, on määratluse tingimused täidetud, kui karp vastab ka muudele tingimustele.
- 4.5. Palju esemeid renoveeritakse või remonditakse teiste parandamatult kahjustatud esemete materjali abil, et saada üks korralik eksemplar. Kui selleks kasutatakse CITESi loetellu kuuluvat materjali, peab see pärinema ajast, mil liik ei olnud veel CITESi konventsiooni loetelus. Ainult selliselt renoveeritud või remonditud ese vastab endiselt töödeldud isendi määratlusele. Kui näiteks elevantiluust inkrustatsiooniga mööblile on vaja kahjustuse kõrvaldamiseks paigaldada uus elevantiluust inkrustatsioon ja selleks kasutatav elevantiluu pärineb ajast, mil liik ei olnud veel CITESi konventsiooni loetelus (st konventsioonieelsest ajast), võib seda tegevust nimetada renoveerimiseks ning ese võib endiselt kvalifitseeruda töödeldud isendiks, kui see vastab ka teistele asjaomastele nõuetele. Samamoodi võib ühest teekarbist võetud konventsioonieelse kilpkonnakilbi kasutamine teise teekarbi renoveerimiseks kvalifitseeruda renoveerimiseks, mitte ümbertöötlemiseks.
5. **Hindamine, kas liikmesriigi korraldusasutus saab olla veendunud, et ese on saadud töödeldud isendi määratlusele vastavana**
- 5.1. Tõendamine, et konkreetne ese vastab töödeldud isendi määratlusele, on selle omaniku või müüja kohustus.
- 5.2. Kui korraldusasutus saab taotluse, uurib ta ELi looduslike liikidega kauplemise määrusi, käesolevat suunist, muid asjakohaseid liigi kohta avaldatud suuniseid ja varasemaid kohtuasju, et teha kindlaks, kas ese kvalifitseerub töödeldud isendiks.
- 5.3. Korraldusasutuse jaoks piisab, kui töödeldud isendi vanust ja ehteks, kaunistuseks või kunstiteoseks kvalifitseerumist kinnitab valdkonna ekspert (v.a punktis 5.6 nimetatud juhud). See isik võib olla antiigispetsialist, muuseumi kuraator või keegi teine, keda tunnustab asjaomane kutse- või esindusorganisatsioon vms. See võib olla isik, kes on seotud asjaomase eseme kasutamisega ärieesmärkidel, juhul kui tal on olemas vajalikud teadmised.
- 5.4. Mõni liikmesriik võib kasutada eseme vanuse ja ehteks, kaunistuseks või kunstiteoseks kvalifitseerumise küsimuses kindlaksmääratud isikute teenust, nii et taotlejad peaksid seda korraldusasutuselt järele uurima.
- 5.5. Et tõendada CITESi korraldusasutusele eseme vanust, võib omanik esitada ka kuupäeva kandva ostudokumendi originaali või ajakirjaartikli, kus on eseme foto või üksikasjalik kirjeldus.
- 5.6. Kui korraldusasutus ikkagi kahtleb eseme vanuses või selles, kas see kvalifitseerub ehteks, kaunistuseks või kunstiteoseks (eriti kui tegu on väga ohustatud liigiga, nagu elevant, ninasarvik või tiiger), ja/või kahtlustada võib sihilikku nõuete eiramist, võib korraldusasutus otsustada sõltumatu hindamise kasuks. Hindaja peab olema ekspert, kes ei ole seotud asjaomase esemeäriotstarbelise kasutamisega. Seda ei tohi teha näiteks eseme ostja, müüja ega muu vahendaja (nt oksjonikorraldaja).
- 5.7. Eseme vanuse selline sõltumatu hindamine võib hõlmata ka teaduslikku hindamist (nt radiosüsiniku meetodil). Sellise täiendava sõltumatu hindamise nõudmisel tuleb aga arvestada, et ka siis võib täpse vanuse teadasaamine raskeks osutuda ja selleks võib olla vaja esemest suurt tükki, mis võib seda kahjustada ning vähendada selle kunstilist ja rahalist väärtust.
- 5.8. Topiste (eriti röövlinnutopiste) vanust on raske määrata ja on keeruline tõendada, et need olid valmiskujul olemas juba enne 3. märtsi 1947. Topiste renoveerimine teeb tõendamise veelgi raskemaks. Et renoveeritud topis saaks kvalifitseeruda töödeldud isendiks, tuleb korraldusasutusele esitada piisav tõendusmaterjal selle algse töödeldud kuju kohta omandamisel.
- 5.9. Korraldusasutused võivad nõuda või kehtestada hindamisel lisameetmeid, nii et taotleja peab taotluse esitamisel veenduma, et kogu vajalik teave on esitatud.
-

*I lisa***NÄITEID ESEMETE KOHTA, MIS EI KVALIFITSEERU TÖÖDELDUD ISENDIKS**

Nikerdamata võhad või nende osad, mis on antiikeseme osad, ei kvalifitseeru töödeldud isendiks. Selliseid esemeid on tehtud ka ninasarviku sarvest, narvali sarvest ja tiigri küünistest.

Seda elevandivõhka ei kata vähemalt 90 % ulatuses nikerdused ega graveeringud, mistõttu ei ole see töödeldud isend.

Kaubanduses on sageli näha terveid merikilpkonna kilpe, aga need ei ole töödeldud isendid, v.a juhul, kui nende sees on ka kilpkonna topis. Kilbi lakkimine ja/või poleerimine ei ole töötlemine. Samuti ei ole töötlemine esemele kinnituste lisamine, et seda saaks seinale panna.

Saagrai nokis ei ole töödeldud isend.

Narvali sarv ja vaala hambad ei ole töödeldud isendid. Ent vt nikerdatud teos jaos „Kunstiteosed“.

Ninasarviku sarv ja muud A lisas loetletud liikide sarved ja/või pealuud, mis on kinnitatud puidust plaadile, ei ole töödeldud isendid. Erilist tähelepanu tuleb pöörata ninasarviku sarvedele, mida sageli ostetakse ja müüakse (tihti kaalukaubana) väga kallilt, et kasutada neid ebaseaduslikul rahvameditsiiniturul. Töödeldud isendid ei ole ka muud ninasarviku sarvest tehtud esemed, mida ei ole kuigi palju muudetud, kuid neisse on näiteks süvistatud muid esemeid (kell, tindipott, baromeeter vms).

Tiigri küünistest ja hõbedast käevõru. Kuna tiigri küünised ise on töötlemata, st looduslikul kujul, ei ole tegu töödeldud isendiga.

II lisa

NÄITEID ESEMETE KOHTA, MIS TÕENÄOLISELT KVALIFITSEERUVAD TÖÖDELDUD ISENDIKS

1. jagu. Ehted ja kaunistused
2. jagu. Kunstiteosed
3. jagu. Tarbeesemed
4. jagu. Muusikariistad

1. jagu. Ehted ja kaunistused

Elevandiluust nikerdatud käevõrud, kui need on valminud enne 1947. aasta märtsi. Sageli väidetakse ka uute käevõrude puhul, et tegemist on antiikesemetega, ja neid tuleb enne nende müügis kokkuleppimist hoolega uurida. Töötlemist ennast ei saa ajaliselt tuvastada, mistõttu on vaja eseme vanuse määramiseks esitada dokumentaalne tõendusmaterjal.

Elevandiluust nikerdatud pärlid – käevõrudega samad põhjused

2. jagu. Kunstiteosed

Ninasarviku sarvest nikerdatud rituaalne kann. Vanuse määravad tavaliselt antiigivaldkonna eksperdid. Enamik selliseid mainekate kauplejate poolt kaubeldavaid kanne pärineb 18. sajandist ja varasemast ajast.

Üle 90 % pinnast graveeringuga kaetud elevandivõhk tõenäoliselt kvalifitseerub töödeldud isendiks.

Elevandiluust nikerdatud kujuke.

Ninasarviku sarvest rituaalne lusikas.

Topised (vt ka punktis 5.8 esitatud nõuanded renoveerimise kohta)

Vaalahambast nikerdatud teos (hamba pinnale graveeritud pilt ja/või kiri; graveering pigmendiga esile toodud)

3. jagu. Tarbeesemed

Käekotid, kingad, rahakotid, kellarihmad jne. Tavaliselt tehtud krokodilli- või maonahast.

Alligaatorinahast naisteking. Väga populaarne. Selliseid 1930ndatel valmistatud kingi on veel väga palju. Tavaliselt müüakse erikauplustes, tänapäeval üha enam internetis.

Riideesemed. NB! Nende vanust on äärmiselt keeruline määrata ja kui nende sildil ei ole märgitud kuupäeva või ei ole nende vanust võimalik määrata ettevõtte andmete alusel, võiks konsulteerida moeekspertidega.

Teekarp, mis on sageli tehtud merikilpkonna kilbist või sisaldab Brasiilia dalbergiast või elevantiluust inkrustatsiooni.

Mööbel, mis on tehtud palisandrist (dalbergiast) või mis sisaldab elevantiluust inkrustatsiooni.

Elevantiluust piljardikuulid. NB! Nendega kaubeldakse sageli, aga ümbertehtuna vihmavarju või jalutuskepi käepidemeks. Kui selline ümbertöötlemine on toimunud pärast 3. märtsi 1947, ei ole need enam töödeldud isendid.

Elevantiluust jalutuskepikäepidemed, mis on sageli tehtud 18. või 19. sajandil. Suusõnalisele kinnitusele nende vanuse kohta ei tohi aga toetuda, sest need on sageli ümber tehtud teistest elevantiluust esemetest ja seetõttu uuema aja tooted.

Elevandijalast vihmavarjuhoidja, mis on taksidermist töödeldud ja vooderdatud muu materjaliga, on töödeldud isend.

Tiigrinahast vaip, kui see on pargitud. Kui vaip on parkimata, aga selle küljes on endiselt looma pea, mida on töödeldud taksidermist, peetakse seda tõenäoliselt töödeldud isendiks. Kui küljes on ka küünised ja hambad, jääb selline vaip, peatopis või terviktopis ikkagi töödeldud isendiks.

Kilpkonna kilbist teekarp, millel on puidust pea ja jalad ning muudetud sisemus, tõenäoliselt kvalifitseerub töödeldud isendiks.

4. jagu. Muusikariistad

Torupillid, millel on sageli elevandiluust võrud. Ka teistel puupuhkpillidel (nt klarnetitel) võib olla elevandiluust võrusid.

Antiikklaaverid, millel on peaaegu alati elevandiluust klahvid, aga võimalik, et ka elevandiluust inkrustatsioon või palisandrist ornamendid. NB! Antiikesemete renoveerimisel kasutatakse sageli müügikõlbmatutest klaveritest pärit elevandiluust asendusklahve.

Keelpillid (kitarrid jms) sisaldavad sageli elevandiluust inkrustatsiooni roobil, sõrmlaul ja pingutitel (nupud, mille külge on kinnitatud keeled ja mille abil neid pingutatakse). Ka nende kõlakast (esi- või tagakülg) võib olla tehtud Brasiilia dalbergiast.

Komisjoni teatis 28 liikmesriigile kehtivate riigiabi tagastamise intressimäärade ja viite-/diskontomäärade kohta kehtivusega alates 1. juunist 2017

(avaldatud vastavalt komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 794/2004 artiklile 10 (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1))

(2017/C 154/08)

Baasmäärad on arvutatud kooskõlas komisjoni teatisega viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta (ELT C 14, 19.1.2008, lk 6). Sõltuvalt viitemäära kasutusest tuleb käesolevas teatises määratletud marginaalid liita baasmääradele. Diskontomäära puhul tähendab see seda, et baasmääradele tuleb lisada 100 baaspunkti suurune marginaal. Komisjoni 30. jaanuari 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 271/2008, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 794/2004, nähakse ette, et kui erietsuses ei ole sätestatud teisiti, arvutatakse ka tagasinõudmise määr baasmääradele 100 baaspunkti suuruse marginaali lisamise teel.

Muudetud määrad on märgitud rasvaselt.

Eelmine loetelu avaldati ELTs C 133, 27.4.2017, lk 2.

Alates	Kuni	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
1.6.2017	...	-0,10	-0,10	0,76	-0,10	0,45	-0,10	0,12	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	0,70	0,37	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	1,83	-0,10	1,10	-0,36	-0,10	-0,10	0,78
1.5.2017	31.5.2017	-0,10	-0,10	0,76	-0,10	0,45	-0,10	0,12	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	0,70	0,44	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	1,83	-0,10	1,10	-0,36	-0,10	-0,10	0,78
1.4.2017	30.4.2017	-0,08	-0,08	0,76	-0,08	0,45	-0,08	0,16	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08	0,83	0,44	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08	1,83	-0,08	1,10	-0,36	-0,08	-0,08	0,78
1.3.2017	31.3.2017	-0,08	-0,08	0,76	-0,08	0,45	-0,08	0,16	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08	1,05	0,53	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08	1,83	-0,08	1,10	-0,36	-0,08	-0,08	0,78
1.1.2017	28.2.2017	-0,07	-0,07	0,76	-0,07	0,45	-0,07	0,16	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07	1,05	0,75	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07	1,83	-0,07	1,10	-0,36	-0,07	-0,07	0,78

